

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Boj za Trst.

Dunaj, 19. maja.

Včerajšnji sedmi dan desete bitke ob Soči je bil zopet poln jltih bojev. Jugo-zapadno Avč so se tu na levem bregu Soče vgnezdili Italijani zaman trudili razširiti svojo pozicijo. Naše čete vzhodno soteske Plavi-Solkan so se trajno nahajale pod ognjem sovražnih topov vseh kalibrov. Italijanska pehota, katere težke izgube se neprestano nadomeščajo z novimi četami, se je v tem prostoru trudila posebno proti višinam pri Vodica, proti katerim je ponovno jurišala v gostih kolonah. Vsak teh navalov pa se je krvavo razbil vsled junaštva braniteljev, ki so jih izvršno podpirali artiljerija in boja se udeležujoči letalci. Posebna hvala gre oddelkom pešpolka cesar Viljem II. št. 34 iz Košic, zapadno gališkemu črnovojniškemu pošpolku št. 32 pod vodstvom hrabrega polkovnika Pernerja in c. kr. črnovojniškemu bataljonu št. 40.

Vzhodno od Gorice so poskusili Italijani iznova prodreti v sunku z masami brez artiljerijske priprave. Uspeh tega poskusa ni bil nič drugačen, kakor prejšnji dan. Do zadnje smo držali svoje pozicije. Živahne praske, ki so se vršile v tem odseku čez noč, so nam prinesle nad 150 vjetih, med njimi 2 častnika.

Naši letalci so zbili v boju v zraku 2 sovražni letali, tretje je bilo pri Vrtojbi zbito od ognja pušk.

Dosedanji uspeh sedaj že enotedenskih bojev proti našim hrabrim četam ob Soči obstoja za Italijane izključno le v razširjenju svojih pozicij ob mostišču v krogu komaj 2 km pri Plaveh.

V pokrajini pri Bovcu in pri Plöcknu ter v več odsekik tirolske fronte je narasel topovski ogenj do na obeh straneh velike sile.

Na južnem Tirolskem pri Laghiju in na prelazu Borcola so naši izvidni oddelki vdrti v sovražne pozicije ter vjeli posadko.

Dunaj, 20. maja.

Deseta bitka ob Soči se nadaljuje. Italijanska pehota je ostala včeraj do popoldanskih ur precej brezdelna, tem silnejši pa je bil zlasti v prostoru med Tolminom in Gorico artiljerijski boj. Na severnem krilu tega odseka je prisililo zbrano učenje naših topov sovražnika, ki se je bil oprijel levega brega reke, da se je umaknil čez Sočo. Po 3. popoldne je prešla pri Vodica sovražna pehota v izredno silen napad. Prišlo je do besnih bojev, iz katerih so izšle po večurni borbi moža proti možu končno naše hrabre čete kot zmagovalke. V protinapadu smo sovražnika s kar najtežjimi izgubami vrgli po višinah dol. Enako se je ponesrečil vzhodno od Gorice na obeh straneh Rožne doline pričet sunek Italijanov. Na Kraški planoti je pripeljal neki oddelek v naskoku 3 častnike in 30 mož iz sovražnih okopov.

Dunaj, 21. maja.

Ob Soči je sovražnik včeraj nadaljeval sveje napade. Njihova sila je bila naperjena proti našim pozicijam med Vodica in Solkanom. Sovražnik ni mogel zavojevati niti pedi zemlje.

Dopoldne je napodil nasprotnik svoje mase dvakrat na juriš proti Sveti gori. Prvi napad se je zbil v našem uničujočem ognju, predno se je mo-

gel razviti, pri drugem so si izsilili laški oddelki v bližini samostana pot v naše, z bobnajočim ognjem razstreljene jarke. Naše vrle čete, med njimi marikorski črnovojniki, so zapodile sovražnika v protisunku z bajonetom nazaj. Zvečer so izvršili Italijani brez artiljerijske priprave široko zasnovan silen napad, ki je bil tokrat naperjen proti celemu odseku Vodice-Sveta gora. Pri Vodica se je jurišajočim kolonam s težkimi izgubami posrečilo prilezati na višinski greben. Staro preizkušeni pešpolk št. 41, pa se je vrgel na nadmočnega sovražnika ter ga je v srditem boju na nož na pest prisilil v beg. Proti Sveti gori nastanljene divizije je pognal že ogenj naših topov v njihove jarke nazaj.

V včerajšnjih bojih smo vjeli nad 200 sovražnikov ter vplenili 4 strojne puške.

Silno raznovrstna vojna razvrstitev naših kraških čet nam ne omogoča že danes poudariti, katera in odkod so posamezna krdela, ki so si stekla za uspeh dneva posebne zasluge.

Naši letalci so v zračnem boju sestelili 5 italijanskih letal.

Z ostalih odsekov jugo-zapadne fronte ni poročati ničesar posebnega.

Dunaj, 22. maja.

Sovražnik ob Soči se je čutil po sedemdnevnih brezuspešnih bojih prisiljenega, dati svoji pehoti mir. Samo vzhodno od Gorice so izvršili Italijani sunek, ki smo ga zavrnil. Naše napadalne patrulje so dvignile v tej pokrajini enega častnika, 36 mož in eno strojno puško iz sovražnih jarkov.

Na Kraški planoti, na Koroškem in na Tirolskem neizpremenjeno.

Dunaj, 23. maja.

Včeraj je vladal ob Soči zopet mir. Šele pozno zvečer je izvršil sovražnik od metal min mogočno uveden napad na naše jarke pred mestom Gorico. Vrgli smo ga s težkimi izgubami nazaj. Danes zjutraj so pričeli italijanski topovi in metala min z ognjem na naše pozicije na Kraški planoti. Artiljerijska bitka se stopnjuje do velike sile.

Na Koroškem in Tirolskem mestoma povečano bojno delovanje.

Dunaj, 24. maja.

Od včeraj popoldne divja 10. soška bitka iznova z nenavadno besnostjo. Sovražne množice napadajo sedaj celo 40 km široko bojno črto od Plavi do morja. Na mnogih mestih se boji tudi ponoči niso prekinili. V prostoru gore Kuk pri Vodica in proti Sv. Gori je vrgel sovražnik popoldne svoja naskakovalna krdela v bitko. Žrtev našega uničevalnega ognja je bilo vse, kar je vzhodno gore Kuk prodiralo. Pri Vodica so se zrušili sovražni navalni na hrabrosti pešpolkov št. 24 in 41, ki se večinoma nadomeščata v vzhodni Galiciji in v Bukovini. Pri samostanu na Sv. Gori je sovražnik mogel prekoračiti naše jarke, ki jih je bil njegov bobneči ogenj vzravnaval, a nemudoma prihitela ojačenja so ga zgrabila, ga vrgla na njegove rezerve nazaj in ga skupno z njimi podila z ognjem naših topov po strmih doli. In v prav tistih urah sta se izjalovila vzhodno Gorice dva mogočna napada italijanskih množic in sicer deloma že na učinkovalnem polju našega topništva, deloma pa v boju moža z možem proti naši vrli pehoti. Posebno ljuto in trdovratno so se vojskovali na bojiščih

Krasa, kjer so se že tolikokrat bili vroči boji. Sovražni topovi vseh vrst so, ko se je pričelo dani sipali bobneči ogenj na naše tamošnje postojanke in njih ozadje. Prvi italijanski pehotni napad se je začel razvijati okoli opoldne pri Kostanjevici. Odbili smo ga. Popoldne je izkruhnil mogočni italijanski napad proti celi bojni črti na Krasu. Sovražnik je podil val za valom med Fajti hribom in morjem proti našim črtam. Kjer se je bilo zrušilo kako sovražno krdelo, je zavzelo novo krdelo njegovo mesto. Napad in protinapad sta trčila eden na drugega. Tako so se borili do večernih ur z nezmanjšano močjo. Na prostoru je mogel sovražnik pridobiti le v obrežnem odseku pri jamljah, kjer smo morali naše čete za 1 km umakniti. Povsod drugod smo svoje postojanke zmogovito držali v celem njih obsegu. Ogrska polka armade št. 39 in 61 in preizkušene hovevske čete so uvrstili v svojo povestnico nove liste slave. S Koroškega in Tirolskega se ni nič važnega poročalo.

Italijanska laž o potopljenih 13 avstro-ogrskih čolnih.

Dunaj, 20. maja. Iz vojnoporočevalskega stanja: „Neue Zür. Zeitung“ je priobčila 14. maja nastopno vest iz Rima: Uradno se razglašja, da se je italijanski mornarici posrečilo potopiti tekom zadnjih treh tednov 13 avstro-ogrskih podmorskih čolnov v Sredozemskem morju. — Zevračati vedoma neresnična poročila italijanske uradne strani v taki obliki, kakor zaslužijo ta lažnjiva poročila, bi nas vedlo predaleč. Na temelju poročil s pristojne strani se ugotavlja samo, da tekom leta 1917. se ni vrnil s svojega podjetja samo en podmorski čoln, tako, da se ga more smatrati izgubljenim.

Borojević o soški bitki.

Budimpešta, 22. maja. Poveljnik soške armade, generalni polkovnik pl. Borojević se je izrazil o soški bitki takole: „Mi stojimo dobro. Po dolgem napetem pričakovanju je bil pričetek sovražne ofenzive za naše vojake prava odrešitev. Boj divja od Kanala do Hudegadola. Kar je mogel sovražnik pripeljati ljudi in municije, je vse vrgel v boj ob tej priliki. Ali bo trajala vojna še dolgo, tega ne moremo še vedeti. Mi smo že stali enkrat 14 dni nepretrgoma proti temu sovražniku in smo ga premagali. Ako bi utegnili deseta ofenziva trajati dalje časa, potem je mogoče, da bo zadnja, kajti kar sovražnik sedaj izgubi svojih sil, tega ne bo mogel več nadomestiti. Municije ima sovražnik dosti. Toliko je gotovo, da artiljerijska priprava je bila to pot nezatna. Kljub temu mislim, da to ni posledica varčevanja, marveč nove francoske metode izpred Arrasa, to je sistema iznenadenj.

Boji pri Arrasu.

Berolin, 19. maja.

Med obalo in St. Quentinom je artiljerijsko delovanje v več odsekih naraslo ter se ponoči stopnjevalo med Achevillom in Gavrellom do največje sile. Angleški napad, izvršen pod zaščito tega ognja na obeh straneh ceste Arras - Douai, se je zlomil v našem obrambnem ognju. Enako brezuspešni so ostali sovražni sunki vzhodno od Monchyja.

Na fronti ob Aisni in v Champagni je trajal živahni ogenj. Pri Brayeu smo dosegli z zavzetjem francoskega jarka nadaljne izboljšanje svoje pozicije. Ob „Zimski gori“ smo v žilavem boju z ročnimi granatami zavrnili močni sovražni sunek. Pri neugodnem vremenu je bilo letalsko delovanje zadnjih dni slabotno. Včeraj smo zbili 10 sovražnih letal.

Berolin, 20. maja.

Pri Arrasu se je bojno delovanje zopet ojačilo. Na obeh straneh Monchyja so Angleži zvečer po kratki, silni strelski pripravi z močnimi silami napadli. Zavrnili smo jih do zadnjega. Čez noč je bilo artiljerijsko delovanje pri Achevillu in Queantu izredno živahno. Rano zjutraj se je pričel na tej črti nad vse silen bobnajoči ogenj, kateremu so sledili južno od Scarpe angleški napadi.

Dočim se ob Aisni sila ognja ni bistveno izpremenila, narašča v zapadni Champagni sila artiljerijskega boja. Od nas dne 18. maja zavzeto pozicijo pri Brayeu smo do konca držali proti močnemu francoskemu napadu. V boju v zraku in vsled obrambnega ognja je izgubil sovražnik včeraj 8 letal.

Berolin, 21. maja.

Včerajšnji napadi Angležev so se začeli na obeh straneh ceste Arras-Cambrai. Kjer se je jurisajočim četam sovražnika med Scarpo in potokom Sensée posrečilo prodreti iz svojih jarkov, jih je naš uničevalni ogenj sestrelil. Sovražnike, ki so vzhodno Croisillesa vdrl v našo linijo, so odbili krepko izvedeni protinapadi.

Popoldne, zvečer in ponoči so imeli opetovani napadi med Fontainesom in Bullecourtom enako usodo. Ohranili smo svoje pozicije izvzemši popolnoma razstreljen jarek, ki smo ga načrtoma prepustili sovražniku.

Berolin, 22. maja.

V odseku pri Ypresu, pri Loosu, Oppyju in na široki fronti južno od Scarpe je bilo bojno delovanje artiljerije čez dan živahno. Pri več močnih sunkih, ki so jih izvršili dopoldne pri Bullecourtu, pozneje pre Croisillesu ter so se popolnoma ponesrečili, so imeli Angleži krvave izgube ter so utrpeli nad 90 vjetih.

Med višinami Chemin des Damesa in Aisno, severno od Reimsa in ob gorenjem Vesle do kanala Suippe so se razvili včasih silni artiljerijski boji. Jugozapadno od Nauroya so Francozi čez dan večkrat napadli naše višinske pozicije. Tam se boreči württemberski polki so zavrnili sovražnika s protisunkom ter so obdržali nad 150 vjetih. Zvečer se je zlomil francoski sunek na južnem pobočju gore Poehl, jugovzhodno od Moronvilliersa.

Vzhodno od Mose je včeraj ogenj oživel. Prišlo je tam do malih bojev v predpolju, ki so nam prinesli vjetnike.

Neka naša lovska letalska flotilja je zažgala v istočasnem napadu pri Bouvincourtu, severozapadno od Reimsa, 5 sovražnih priveznih balonov.

Skupni državni kabinet za vse angleške dežele.

London, 17. maja. Ministrski predsednik Lloyd George je podal v poslanski zbornici izjavo, v kateri je izvajal med drugim: Kakih 14 dni sem so se udeleževali državniki dominionov in Indije sej kabineta in vojnega sveta. Razmotrivanje vseh življenjskih interesov angleške državne politike je dovedlo do važne odločitve, ki nam bo dala možnost, nadaljevati vojno s stopnjevano enotnostjo in silo. Vojni kabinet je edin v naziranju, da naj se vrše taki razgovori vsako leto in tudi večkrat na leto, če bi bilo to nujno potrebno. Vprašanje popolnega skupnega dela pri posvetovanjih o zadevah države in zunanje politike se bo pridržalo posebnemu razmotrivanju, ki naj se vrši čim prej po vojni. Vendar smo mnenja, da je poskus, ustvariti državni kabinet, v katerem je zastopana Indija, zelo dragocen za boljši sporazum in za enotnost glede namenov in nastopa, tako da bi se moralo to uresničiti. Mi smo mnenja, da bi bil tak poskus umesten za vse narode države.

Japonci kot lovci podmorskih čolnov.

Basel, 19. maja. „Baseler Nachrichten“ izve do iz oficijoznih krogov: Ze nekaj dni sem leži v pristanišču v Marseillu nekaj japonskih topničark, ki so določene za lov na podmorske čolne. Če bo imel poskus s temi topničarkami uspeh, bo

ententa v večji meri pritegnila k temu delu japonsko brodovje.

Skrbi entente.

Lugano, 21. maja. Ententni listi so zelo vznemirjeni zaradi konferenc, ki so se vršile te dni v nemškem glavnem stanu in zaradi naznanjenega potovanja grofa Czernina v Carigrad. Kakor poročajo listu „Corriere della sera“ iz Rima, so v tamošnjih diplomatskih krogih prepričani, da pripravljajo centralne države novo diplomatsko potezo v svrhu, da ojačijo mirovno gibanje v Rusiji. Inicijativo je dala Avstro-Ogrska in Nemčija je pritrčila, da je treba preprečiti Turčijo o potrebi, vzpodbuditi revolucionarno protianeksionistično gibanje v Rusiji. Za najumestnejše sredstvo smatrajo formalni diplomatski akt, ki rešuje vprašanje morskih ožin v Rusiji sprejemljivem smislu na ta način, da naj bodo morske ožine v mirnem času Rusiji odprte. Veliki vezir Talaat paša ni proti taki politiki in prihodnji dnevi bodo najbrže prinesli veliki nemški glavni udarec.

Pomorska bitka pred flandrsko obalo.

Berolin, 21. maja.

Dne 20. maja zjutraj je prišlo pred flandrsko obalo do kratkega boja med nemškimi in francoskimi srtažnimi ladjami. Sovražnika je naša artiljerija večkrat zadela. Naše ladje so se vrstile brez izgub in poškodb.

Ustava za Irsko.

London, 22. maja. Reuter: V poslanski zbornici je izjavil ministrski predsednik Lloyd-George: Kabinet je sklenil, sklicati v imenu krone irski konvent, ki naj angleški vladi in parlamentu predloži načrt ustave za vladanje Irske v okviru države. V konventu morajo biti zastopani vsi irski stanovni, v številu zastopnikov sinnefeinerjev. V kongresu se mora zrealiti vse irsko življenje in vse irske struje.

Ententa prepelje svoje nemške vjetnike v Ameriko.

Rotterdam, 22. maja. Poroča se, da se pogajajo ententne države, da bi prepeljale svoje nemške vjetnike v Ameriko.

Ruski neuspehi.

Dunaj, 19. maja.

Na posameznih odsekih fronte je delovanje ruske artiljerije povzročilo, da smo v odplačilo streljali tudi mi. Sicer ni ničesar poročati.

Berolin, 19. maja.

Na ruski artiljerijski ogenj in ogenj min med rekama Aa in Dvino, zapadno od Lucka, na obeh straneh železnice Zložov-Tarnopol in ob Narajovki smo živahno odgovarjali.

Vojna z Ameriko.

Brazilijska preklicala svojo nevtralnost.

New York, 23. maja. „Associated Press“ poroča iz Rio de Janera, da je kongres sprejel zahtevo predsednika, da naj se nevtralnost prekliche.

Ameriške čete.

Bern, 23. maja. Tukajšnji ameriški konzulat priobčuje sporočilo, da bodo na ukaz vlade že določenim divizijam v najkrajšem času sledile nadaljne čete. Devet polkov tehničnih čet, ki so določeni za Francosko, je že nabranih. Ameriška divizija šteje 20.000 do 25.000 mož.

Ruska revolucija.

Vojni cilji Rusije.

Petrograd, 21. maja. Agentura: Ministrski predsednik Lvov je pri sprejemu zastopnikov časopisja podal izjavo, v kateri je, z ozirom na demoralizujoče posledice, ki jih je povzročila po sovetu delavskih in vojaških zastopnikov provzročena vlada, poudarjal, da smatra vlada ojačenje oborožene sile za svojo prvo nalogo. Dežela ve, da je padla bojna sila armade, a to ni nastalo samo vsled pomanjkanja municije, živil in krme, ne-

go tudi vsled napačnega umevanja vojnih ciljev, Vlada si šteje v dolžnost, izjaviti jasno in končno, da dela za hiter mir, a govorec o miru brez aneksij in vojnih odškodnin, izjavlja tudi, da ne gre samo za pasivno obrambo. Svobodna Rusija ni nikdar trpela, da ostanejo pod jarmom nemškega militarizma ruska ozemlja, ki so bila opuščena vsled zločinske malomarnosti stare vlade do interesov domovine in armade. Visoko časteč zvezo z zapadnimi demokracijami, ki so doživele strahote nemškega vpada in še vedno trpe pod težkim korakom zmagovalca, ne more ruski narod ostati ravnodušen glede usode Belgije, Srbije in Romunije, ter ne sme pozabiti na dolžnosti, ki jih ima do njih.

Velik kongres ruskega delavstva in vojaštva.

Petrograd, 22. maja. P. b. a. Eksekutivni odbor delavsko-vojaškega Sovjeta je sklenil sklicati na dan 14. junija splošni kongres delavskih in vojaških delegatov ter zastopnikov raznih vojaških organizacij. Na dnevnem redu tega kongresa se bodo nahajale m. dr. sledeče točke: Vojna; obramba države in mir; agrarno in delavsko vprašanje; ustavodajni zbor; finančna politika; aprovizacija; armada.

Odstop grofa Tisze.

V avstro-ogrski monarhiji še ni bilo na krmlu moža, ki bi bil imel tako izredno moč kakor ogrski ministrski predsednik grof Tisza. Ne le na Ogrskem, tudi v Avstriji se je zgodilo le vse to, kar je velel grof Tisza. Med Stürgkhom in med Tiszom je bila nekaka pogodba; Stürgkh je v vsem odnehal in zato ga je Tisza držal. To se je čutilo v celi avstrijski upravi.

Kaj je pravi vzrok, da je Tisza zdaj naenkrat odstopil, še ni prav jasno. Poroča se, da je sklicanje avstrijskega državnega zbora eden vzrokov Tiszovega odstopa. A čuje se tudi, da je sedanji svetovni položaj vplival na odstop grofa Tisze. Pravi se, da je bil spoznan odstop grofa Tisze za predpogoj posrečenja načrtov, ki jih je izdelalo ministrstvo zunanjih del. Kar nagloma je ogrska vlada sklenila podati svojo demisijo. Dne 22. t. m. je ogrski korespondenčni urad poročal: Ministrski predsednik je cesarju predložil svoje načrte za volilno reformo; cesar si je odločitev pridržal in od te odločitve je odvisno, če ostane ministrstvo ali če odstopi. Še tisti dan je pa ogrska vlada že tudi sklenila svojo demisijo. Vse napravlja vtis, da je vprašanje o volilni reformi le formalni povod odstopa ogrske vlade in da so ta odstop povzročili veliko tehtnejši vzroki.

Cesar sprejel demisijo.

Budimpešta, 23. maja. Cesar je volilne pravice tičočim se vladnim predlogom odrekel svoje pritrditve, na kar je ministrski predsednik grof Tisza podal demisijo kabineta, katero je cesar sprejel. — Cesar je ministrskemu predsedniku poveril nadalnje vodstvo tekočih zadev. — Glede avdijence v zvezi z imenovanjem novega ministrstva ni še nobene odločitve.

DNEVNE VESTI.

Cesarjeva prisega. Z Dunaja poročajo: Vlada se protivi temu, da bi se izvršila predpisana cesarjeva prisega na ustavo že v poletnem zasedanju državnega zbora. Vlada, ki vztraja na svojem znanem programu, hoče počakati, kako se bo razvijal položaj in ima v rezervi še vedno najskrajnejše sredstvo § 14.

Odlikovanje nadvojvode Maksa. Cesar je dovolil profesorskemu kolegiju živinozdravniške visoke šole na Dunaju, da imenuje nadvojvodo Maksa za častnega doktorja.

Parlamentarci pri cesarju. Cesar je sprejel dne 21. t. m. popoldne zastopnike petih velikih parlamentarnih strank in sicer zastopnike vsake stranke posebe. Prvi so bili sprejeti češki zastopniki, bivši minister dr. Fiedler in poslanca dr. Smeral in Stanek. Za njimi so bili v avdijenci zastopniki sloven.-hrvatskega kluba dr. Korjsec, dr. Krek, dr. Susteršič, Pogačnik in Spinčič. Tretji so prišli na vrsto ukrajinski poslanci Romančuk, dr. Petruševič, dr. Bačinskij, dr. Evgen Levickij in dr. Konstantin Levickij. Tej skupini sta sledila zastopnika

Podpisujte šesto vojno posojilo.

krščanskih socialcev Hauser in Stöcker in končno zastopniki „Nationalverbanda“ dr. Gross, Wolf in dr. Stölzel. O razgovorih pri teh avdijencah čuvajo udeležniki najstrožjo tajnost. Povedali so te, da so imele te avdijence jako presrčen značaj in da se je govorilo o vseh političnih in parlamentarnih vprašanih. Vsi poslanci povdarjajo, kako natančno pozna cesar vsa vprašanja notranje in zunanjo politike in so dobili pri avdijencah vtis, da želi cesar redno zborovanje parlamenta in hitro rešitev delavnega programa.

Novi člani gosposke zbornice. Cesar je imenoval celo vrsto novih članov gosposke zbornice, med njimi pet dednih članov. Za dosmrtnne člane so imenovani med drugimi: Feldmaršal baron Conrad-Hötzenndorf, gener. polkovnik Dankl, bivši minister dr. Fort, dr. Gessmann in dr. Hochenburger, tržaški škof dr. Karlin in tudi izdajatelj „N. fr. Presse“ Moric Benedikt.

Konference pri min. predsedniku. Min. predsednik grof Clam-Martinić je povabil na posvetovanje parlamentarno komisijo Hrvatsko-slovenskega kluba. V konferenci, katere so se udeležili posl. dr. Korošec, dr. Krek, prof. Spinčić in dr. Šusteršič je grof Clam razvil program bodočega zasedanja, ki naj poleg že znanih točk obsega tudi nekatere socialnopolitične predloge predvsem oskrbo invalidov in v vojni oškodovanih. Tu bo vlada predložila zakon o uvedbi posebnega vojnega davka. Min. predsednik je nadalje izjavil, da vlada ne namerava podvreči parlamentarnih razprav posebni cenzuri.

Jugoslovani in gosposka zbornica. V gosposko zbornico je bilo imenovanih 60 novih članov. Značilno za vlado, ki je imenovanja predlagala in za njeno razumevanje jugoslovanskega vprašanja je, da je bil imenovan za člana gosposke zbornice poleg tržaškega škofa dr. Karlina edini jugoslovanski posvetnjak bivši dalmatinski namestnik Hrvat Nikolaj baron Nardelli. Slovenci po smrti Otona Detele sploh nimamo niti enega posvetnega zastopnika v gosposki zbornici.

Črnovojniška letnika 1865 in 1866 na dopustu. Cesar je izdal povelja, da naj se osebe rojstnih letnikov 1865 in 1866, ki so bili pritegnjene v črno vojsko, če same ne prosijo, da ostanejo še dalje v aktivni vojaški službi, izvzemši gažistov mirovnega stanja in razmerju izven službe, dalje pripadnikov korporacij, ki so podvržene črnovojniški dolžnosti, pošljejo prej ko mogoče na dopust, najkasneje pa 30. junija 1917. Oseb navedenih letnikov, ki so svled prostovoljnega novačenja v skupno vojsko (vojno mornarico) ali v deželno brambo za dobo vojske vstopile in so se za to dobo za vojno službovanje posebno obvezale, ta dopust ne upošteva.

Podpisujte VI. vojno posojilo! Naši sovražniki so si pred vsem vtepli v glavo, da nas morajo politično zaslužniti in gospodarsko uničiti. A vsi njihovi podli nameni so se do danes izjalovili, in ost, ki so jo naperili proti nam, se je obrnila proti njim samim; kajti danes čitamo že po časopisih, da jim že vsega primanjkuje, kakor, živil streliva in raznih vojnih potrebščin; doma pa dajejo duška za mir s tem, da prirejajo shode, na katerih zahtevajo od svojih vlad konec dolgotrajne vojne. Tu in tam so nemiri že tako resni, da se je bati že splošnih uporov. Revolte v Rusiji, številna zborovanja delavskih mas na Angleškem in Francoskem dokazujejo, kako je ljudstvo že sito vojne. Kdo bi si bil kdaj predstavljal, da bo prišlo tako daleč v tako mogočnih in bogatih državah, kot so Angleška, Francija in Rusija! — In kdo je preprečil vse te sovražne nakane? Edino le združena gospodarska moč in vztrajnost naših držav! Velikanska odporna sila, ne samo vojaška, temuč tudi gospodarska, ki sta jo pokazali Avstrija in Nemčija z zavezniki, nam jamči, da je prestana najhujša kriza in da smemo mirno pričakovati skorajšnjega izida te vojne. Naše slavne armade so odbile vse sovražne navale, se zajedle globoko v sovražno meso, tako, da sovražniki že kličejo neutralce na pomoč. Da pa vzdrži armada do srečnega konca, moramo tudi mi v zaledju zastaviti vse svoje razpoložljive moči. Zdaj, ko sovražnik že omaguje, moramo porabiti vsa sredstva, da bo pre-

magan; ne pa rok križem držati medtem, ko krvave naši sinovi in bratje za nas! — Ljudski kapital se je tekom vojne zelo pomnožil, in storili bi velik zločin na lastnem telesu, če bi zamudili sedanjost priliko, ki nam nudi, da denar najplodonosnejše naložimo. Najboljše naložimo svoje denarne prihranke v vojnem posojilu. Izgovor, da ima kdo premalo, ne velja, kajti najmanjši znesek je 50 K, katerega utrpi lahko vsak. In če podpisujemo na bojnem polju vojaki sami vojno posojilo, je temvečja dolžnost nas v zaledju, ki ne gledamo vsak trenutek smrti v obraz. Na ta način podpremo in preskrbimo našo armado, ki komaj čaka, da porazi svojega nasprotnika. Ko se to zgodi, zaplapolajo raz hiš mirovne zastave, in ko bomo zaklicali našim dragim bojnikom: Na veselo svidenje, tedaj bodemo šele občutili, da smo tudi nekaj pripomogli k ohranitvi naše nad vse ljubljene drage domovine.

Mestna hranilnica v Kranju sprejema ob svojih običajnih uradnih urah prijave za VI. vojno posojilo, ter daje vsa tozadevna pojasnila brezplačno. Vsi na krov, kmetovalec, trgovec, obrtnik in uradnik!

Milijonska prijava na VI. vojno posojilo. Deželni odbor vojvodinje Kranjske je pri Kranjski deželni banki v Ljubljani priglasił nom. 1.000.000 kron VI. vojnega posojila.

Imenovanje. Deželnovladni svetnik pri deželni vladi v Ljubljani Gustav Kulavics je dobil naslov in značaj dvornega svetnika.

Šolsko leto na srednjih šolah. Naučno ministrtvo je odredilo, da se zaključijo srednje šole dne 28. junija.

Pomiloščenje poslanca Kramara? „M. N. N.“ poročajo iz Prage: Tu se govori, da je vsled intervencije čeških poslancev v kratkem pričakovati popolnega pomiloščenja dr. Kramara. O celi aferi da se bo obširno razpravljalo tudi v državnem zboru.

Revizija interniranj in konfinacij. Kakor smo svoj čas poročali je cesar v velikodušni inicijativi odredil temeljito revizijo interniranj in konfinacij takozv. politično nezanesljivih oseb. Cesarjevi pravičnosti se ima tudi mnogo Slovencev zahvaliti, da so zopet postali deležni svobode. Javlja se nam, da je bila sedaj dvignjena tudi konfinacija ravnatelja Ivana Hribarja, ki se je nahajal v Abtenauu na Solnograškem, in bivšega postojnskega župana Josipa Lavrenčiča, ki biva v Gradcu.

Opozarjamo na gledališko predstavo „Za pravdo in srce“, ki se vrši jutri in pojutrišnjem v Ljudskem domu v prid transportni koloni „Rdečega križa“ tukajšnjega prost. gasilnega in reševalnega društva za nabavo voza za prevažanje ranjencev. Z ozirom na dobrodelen in blag namen, pričakujemo polnoštevne udeležbe.

Antonij in Kleopatra, film po klasični Shakespearjevi drami istega imena, se bo na binkoštno nedeljo, dne 27. t. m. predstavljal v kino „Talijsa“ v Kranju. Zadnji roman Iepe Ptolemejke, tragična smrt triumvira Antonija in egiptovske kraljice Kleopatre, nastop poznejšega rimskega cesarja Avgusta Oktavijana, razkošno življenje na Ptolemejskem dvoru in razni pestri prizori z orijentaliskim ozadjem vplivajo z neodoljivo silo na gledalca in vzbujajo povsod največjo senzacijo. Antonij in Kleopatra je menda najkrasnejši svetovni film, kojega naprava je svoj čas veljala več milijonov. Predstave so ob 3. ter 5. uri popoldne in ob 7. ter 9. uri zvečer.

Zvonovi. Dunajski uradni list prijavlja naredbo domobranskega ministrtva izdano dogovorno z vojnim in z drugimi ministrtvi itd. 25. maja 1917., s katero zaukazuje prevzetje vseh zvonov, ki so iz bakra ali legirani z bakrom (bronom, medjo itd.), katerih zunanji premer znaša 25 centimetrov ali več. Zvonovi se porabijo za vojne namene. Zvonove, ki ne pripadajo cerkvam ali kapelam, morajo lastniki najdlje do 6. junija 1917. naznaniti pristojnemu vojaškemu poveljstvu in povedati svoj naslov in kraj, kjer se nahajajo zvonovi. Po preteku tega roka imajo vojaška poveljstva pravico vzeti te zvonove.

Svarilo. Zaradi zelo velike nevarnosti, ki nastane za operacije c. in kr. armade vsled morebit-

nih hudodelskih naklepov, uničiti zaloge živil ali konje — takozvana sabotažna dejanja — je potrebno, da se v svarilo pokličejo splošno v spomin kazenskoppravna določila, ki se vporablja pri takih hudodelskih naklepih. Vsak hudodelski naklep, uničiti zaloge živil ali povzročiti bolezn pri živalih, zlasti konjih, z namenom, da se oškoduje vojna moč avstro-ogrske monarhije ali vojna moč zveznih držav ali koristi sovražniku (sabotažno dejanje), tedaj tudi poskus takega naklepa tvori hudodelstvo zoper vojno moč države po § 327 v. k. z. — Vse vojaške in civilne osebe spadajo radi tega hudodelstva pod vojaško kazensko sodstvo. To hudodelstvo se kaznuje v območju armade na bojnem polju potom naglega sode, v zaledju pri obtežljivih okolnostih s smrtjo na vislicah, v manj važnih slučajih s težko ječo do 20 let. Vsakdo, ki tako hudodelstvo, dasi je v stanu namenoma ne prepreči, ali kdor namenoma ne naznani oblasti tako hudodelsko znano mu podjetje ali ne ovadi takega hudodelca, ki mu je postal znan, je sokriv hudodelstva in se bode ž njim postopalo po § 330 v. k. z.

Koroška vas vpepeljena. Velika vas Peče v podklosterskem okraju ob železnici Beljak-Trbiž je 20. t. m. skoraj popolnoma zgorela. Upepeljenih je bilo 50 kmetij. Škoda znaša več stotisoč kron.

Požar v Györgyösu. Mesto Györgyös je postalo žrtev strašnega požara. Od 3000 hiš jih je 2000 popolnoma uničenih. Zgorele so cerkve in vsa javna poslopja, vpepeljena je tudi v mestu se nahajajoča norišnica. Požar je uničil velike zaloge moke, v bankah je zgorelo za neštete tisoče vrednosti. V mestu je vladala velika panika. Nad 100 ljudi je mrtvih in ranjenih. Matere obupno iščejo svoje otroke, v okolici mesta se zbira na stotine nesrečnikov, ki so brez strehe in so izgubili vse premoženje. Škodo cenijo nad 20 milijonov kron. Gasiti se skoraj nič ni dalo. 700 oseb je brez strehe. Vode ni bilo, vse lekarne so zgorele. Dosedaj so izkopali izpod razvalin 20 mrličev. Uradna preiskava je dognala, da so iz kuhinje javne bolnišnice zletele iskre na hišo sosednega mizarja in vžgale streho. Ogenj se je z grozno naglostjo razširil čez celo mesto. Izmed 2900 hiš jih je 1200 popolnoma zgorelo, med njimi tudi prenapolnjena bolnišnica.

Uničene tovarne. Dne 21. t. m. je zgorela velika tovarna tvrdke Reinsrom v Schwarzenbergu na severnem Češkem. Škoda znaša nad 1 milijon. 300 delavcev je brez kruha. — V Augsburgu je zgorela tovarna za žarnice tvrdke Wolfram. Škoda je ogromna.

Mrliška obleka iz papirja. Na Nemškem bodo prepovedali pokopavati mrliče v obleki. Da se prištedi čim največ platna in drugega blaga bodo mrliče oblačili v srajce iz papirja ter jih pokrivali s papirnato odejo. Prepovedano bo tudi oblačiti mrličem nogavice in čevlje.

Razširjajte naš list.

Proda se

popolna uprava za špecerijsko in steklar-sko trgovino. Več v upravnishtvu lista.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevoga
hruševoga
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančneja pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Tiskarskega vajenca
sprejme takoj
Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vojne dopisnice
v poljubnih množinah
oddaja
Tiskarna „Sava“
v Kranju.

Čez

Za zdravje želodca!
Zahtevajte izrečno „FLORIAN“
Zavračajte ponaredbe!

ga ni!
Po njem ti jed diši
Želodec ne opeša
In glava ne boli!

Naročila sprejema:
Rudolf Kokalj, Ljubljana.
Istotam se dobi tudi: slivovka, tropinka, rum in razni likerji.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,000.000

brez odbitka rentnega davka.

4 1/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Hranilnih vlog nad K 23,000.000

6 52-5

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 460.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 1/2% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo stanje hranilnih vlog nad **7 milijonov 100 tisoč kron.**

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad **3 milijone 900 tisoč kron.**

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložitve obrestni pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem uraduje v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.